

Przestrzenie przekładu

2

Prace Naukowe



Uniwersytetu Śląskiego
w Katowicach
nr 3644

50 lat
Uniwersytetu
Śląskiego
w Katowicach

Przestrzenie przekładu

2

pod redakcją
Jolanty Lubochy-Kruglik i Oksany Małysy

Redaktor serii: Językoznawstwo Słowiańskie
Henryk Fontański

Recenzent
Anna Bednarczyk

Spis treści

Od redaktorów	9
-------------------------	---

Zagadnienia ogólne

Małgorzata Gaszyńska-Magiera Przekład literacki w przestrzeni symbolicznej	13
Henryk Fontański Z jazyczija na łemkowski. Rewitalizacja językowa klasyki literackiej	23
Оксана Малыса Прецедентные имена в аспекте художественного перевода	41
Iwona Wowro Humor w przekładzie. Pole do popisu i zabawy?	53
Maciej Labocha Ile ekwiwalencji? Czyli od systemu do pragmatyki	73

Problemy przekładu artystycznego

Joanna Warmuzińska-Rogóż Wokół przekładowej dominanty. <i>La vie en prose</i> Yolande Villemaire w „Literaturze na Świecie”	85
Jolanta Lubocha-Kruglik Powieść kryminalna jako gatunek „zmącony”. Aleksandra Marinina w polskich przekładach	99

Katarzyna Sadowska-Dobrowolska	
Świat prze(d)stawiony w tłumaczeniu. O modyfikacjach struktury znaczeniowej tekstu w przekładzie	111
Agnieszka Adamowicz-Pośpiech	
Najnowsze przekłady <i>Jądra ciemności</i> na XXI w. Analiza kontrastywna . . .	123
Ewa Drab	
Odniesienia historyczne i kulturowe w literaturze fantasy i jej tłumaczeniu. Propozycje przekładu <i>Les ombres de Wielstadt</i> Pierre'a Pevela z języka francuskiego na polski	137
Tadeusz Borucki	
Versa est in statuam salis. O rosyjskim tłumaczeniu <i>Żony Lota</i> Wisławy Szymborskiej	149
Małgorzata Ślarzyńska	
Dacii Maraini <i>Donna in guerra / Wojująca kobieta</i> – granice transgresji . . .	159
Piotr Mamet, Grzegorz Gwóźdź, Gabriela Wilk	
(Nie)śmiertelny humor Agenta 007	169
Marcin Gliński	
O tłumaczeniu nazw własnych przez Mirosławę Czarnocką-Wojs w opowieściach Beatrix Potter	189
Weronika Sztorc	
Numer buta, parę złotych i spór o morgi. Przekład jednostek miary, wagi i czasu jako elementów kulturowych w poezji Andrzeja Bursy – analiza porównawcza .	201
Анастасия Уржа	
Переводческие сноски как объект семантического исследования	211

Zagadnienia przekładu specjalistycznego

Anna Paszkowska-Wilk, Anna Podstawska	
Prawo tłumacza, czyli język specjalistyczny na szklanym ekranie	223
Lubomír Hampl	
Glosa nad tłumaczeniem hebrajskiego leksemu אַיָּהּ 'ajjá ^h w czeskich i polskich przekładach <i>Pisma Świętego</i>	231
Ewa Białek	
Translady nieopisane – próba definicji i klasyfikacji (na materiale projektu „Dyplomacja i polityka. Rosyjsko-polska sonda słownikowa”)	247
Mariola Szymczak-Rozlach	
Wybrane problemy translacyjne w tekstach cywilnoprawnych (konfrontacja słowacko-polska)	259

Кетеван Сопромадзе Перевод как способ идентификации термина (на материале маркетинговой терминологии)	269
Teresa Zobek Sąd arbitrażowy, polubowny czy gospodarczy? Dylemat tłumacza	277
Ilona Delekta Dokumenty konsumenckie – wyzwanie dla użytkownika i tłumacza	287
Dariusz Gancarz Formy stadialne przestępstwa oraz odmiany sprawstwa w polskim i rosyjskim prawie karnym – problemy natury terminologicznej i translatorskiej	299
Ludmila Lambeinová Tłumaczenie elementów kulturowych w czeskim przekładzie pracy Andrzeja Chwalby: <i>III Rzeczpospolita. Raport specjalny</i>	309
Anna Kizińska Polskie ekwiwalenty terminów <i>civil partner</i> , <i>civil partnership</i> , <i>decree nisi</i> oraz <i>separation agreement</i>	319
Елена Хавкина Терминология сферы социально-психологической поддержки в переводческом аспекте (на материале английского, украинского и русского языков).	331
Katarzyna Banaś-Sieradzka Błąd i jego konsekwencje w przekładzie (na przykładzie tłumaczeń specyfikacji technicznych oświetlenia samochodowego)	341
Justyna Sekuła Błędy popełniane przez adeptów zawodu tłumacza w przekładach niemieckich wyroków sądowych	351
Dżуlietta Markusik O błędach tłumaczeniowych w korespondencji handlowej polsko-rosyjskiej	363

Rzecz o tłumaczach

Сергей Сидоренко Посол современной украинской литературы в России (переводческая деятельность Елены Мариничевой)	371
Кадиша Нургали Критики об искусстве художественного перевода	381
Нана Мревлишвили, Эка Чикваидзе Проблема переводчика в древней Грузии и основные методологические аспекты исследования вопроса	391

Наталья Санжаревска-Хмель Василий Щурат об украинских переводах поэзии Юлиуша Словацкого	401
---	-----

Zjawiska gramatyczne w przekładzie

Małgorzata Borek O przekładzie rosyjskich predykatów stanu na język polski	415
Anna Drzazga Polskie ekwiwalenty tłumaczeniowe angielskiego aspektu progresywnego – na materiale wybranych współczesnych powieści brytyjskich	427

Od redaktorów

Drugi tom monografii *Przestrzenie przekładu*, który oddajemy do Państwa rąk, jest rezultatem konfrontacji różnych metod językoznawczych i literaturoznawczych, stosowanych we współczesnych badaniach przekładoznawczych. W debacie, która dała możliwość ukazania różnorodności tematycznej i wielopłaszczyznowości tych badań oraz nakreślenia pewnych aspektów ich rozwoju, wzięli udział przekładoznawcy z Polski, Rosji, Gruzji, Czech, Kazachstanu i Ukrainy, reprezentujący różne języki, dyscypliny i zainteresowania. W swych artykułach wypowiadają się oni zarówno na tematy ogólne, przedstawiając nowe lub zmodyfikowane propozycje teoretyczne, jak i szczegółowe, dotyczące konkretnych rozwiązań w odniesieniu do różnych par językowych. Interdyscyplinarna dyskusja, której wyniki tu ukazujemy, pokazała, jak ważna i twórcza jest współpraca między specjalistami reprezentującymi różne języki, różne podejścia metodologiczne i wreszcie – różne zainteresowania badawcze. Przekonała nas również, że istnieje potrzeba organizacji przekładoznawczych spotkań naukowych w szerszym gronie.

Teksty w tomie zostały podzielone na pięć grup. W pierwszej z nich omówiono zagadnienia ogólne, takie jak: miejsce przekładu literackiego w przestrzeni symbolicznej, kwestia imion precedensowych w aspekcie przekładowym, problem rewitalizacji językowej klasyki literackiej, zagadnienia związane z ekwiwalencją, a także z odbiorem humoru i możliwością jego przekładu.

Część druga zawiera teksty, które prezentują zagadnienia szczegółowe z zakresu przekładu artystycznego, na przykładzie różnych par języków. Znalazły się tu więc prace poświęcone analizie twórczości poszczególnych pisarzy i poetów, m.in.: Wisławy Szymborskiej, Josepha Conrada, Yolande Villemaire, Aleksandry Marininy, Dacii Maraini, Beatrix Potter, Andrzeja Bursy. W części tej odnajdziemy też omówienie specyfiki humoru w filmach o Jamesie Bondzie i kwestii semantyki modalnej przypisów tłumacza na materiale powieści Marka Twaina.

Nie wszystkie omawiane tu aspekty prezentują wyłącznie nowe treści, w każdym jednak można odnaleźć nowe spojrzenie na dany problem.

W części trzeciej znalazły się analizy dotyczące tłumaczenia dokumentów, tekstów specjalistycznych, a także prace związane z funkcjonowaniem terminów specjalistycznych w komunikacji – w dydaktyce, translacji i w mediach. Poruszają one nie tylko zagadnienia teoretyczne, ale też przynoszą wiele rozwiązań praktycznych.

Cztery artykuły znalazły się w części czwartej – *Rzecz o tłumaczach*. Biorąc pod uwagę współczesne podejście do pracy tłumacza, gdzie jest on traktowany jako twórca i mediator między dwiema kulturami, konieczne wydaje się wyodrębnienie tego zagadnienia w osobną część tomu.

Ostatnia część monografii poświęcona jest zagadnieniom gramatycznym w przekładzie.

Praca kierowana jest nie tylko do teoretyków i praktyków przekładu, ale także do adeptów oraz innych osób zainteresowanych tą dziedziną wiedzy.

Wyrażamy nadzieję, że tematy poruszone w niniejszej publikacji będą dla Państwa inspiracją do własnych poszukiwań, ale również zachętą do podzielenia się nimi w kolejnej edycji.

*Jolanta Lubocha-Kruglik
Oksana Małysa*

Redakcja: Oksana Małysa, Olga Nowak, Agnieszka Plutecka

Projekt okładki: Anna Paszkowska-Wilk

Korekta: Oksana Małysa, Marzena Marczyk

Łamanie: Edward Wilk

Copyright © 2017 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336

ISBN 978-83-226-3127-0

(wersja drukowana)

ISBN 978-83-226-3128-7

(wersja elektroniczna)

Wydawca

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice

www.wydawnictwo.us.edu.pl

e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Ark. druk. 27,75. Ark. wyd. 30,5.
Papier offset. kl. III, 90 g. Cena 40 zł (+ VAT)

Druk i oprawa: „TOTEM.COM.PL Sp. z o.o.” Sp.k.
ul. Jacewska 89, 88-100 Inowrocław